

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Факультет музичного мистецтва**

**ПРОГРАМА
фахового вступного випробування на II курс
освітнього ступеня «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
(на основі ОС бакалавра, ОКР спеціаліста,
ОС магістра за іншою спеціальністю)**

Затверджено на засіданні
Ради факультету
музичного мистецтва
Протокол № 11 від 12.01.2021 р.

На даний освітній ступінь приймаються особи, які здобули освітній ступінь «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст», ОС «Магістр» за іншими спеціальностями (дивись Додаток 3 до Правил вступу).

Фаховий іспит складають абітурієнти, які вступають на спеціальність 025 «Музичне мистецтво», освітні програми: «Диригентсько-хорове мистецтво (народне)», «Інструментально-оркестрове мистецтво»

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Вступне випробовування проводиться у формі **виконання теоретично-практичного завдання та конкурсу творчих здібностей**. Вступне випробування складається з теоретичної частини (інструментознавство / хорознавство / музичний фольклор) та практичної частини (фах і теорія музики), й спрямовані на виявлення рівня сформованості професійнозначущих знань абітурієнтів.

Кожна частина вступного випробовування – теоретична частина і практична частина – оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів. Бали з кожної частини вступного випробування сумуються, що складає загальну оцінку абітурієнта за вступне фахове випробування – максимально 200 балів.

Теоретична частина вступного випробовування відбувається у формі тестування (50 тестових питань, кожне з яких має 4 варіанти відповідей, і вартує 2 бали) з інструментознавства / хорознавства (для вступників на диригентсько-хорову спеціалізацію).

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВО

ТЕМА: *Витоки інструменталізму. Проблеми генезису інструментальної музики. Біологічна та фізична музика.*

Витоки інструменталізму – це археологічні знахідки окремих інструментів, їх частин, літературні джерела, іконографія. Два критерії комплексного дослідження витоків інструменталізму – структурний (інструменталізм як форма звукової діяльності) та функціональний (інструментальна музика як вид мистецтва).

Фізична музика (кілька мільярдів років) – природні звукові комплекси, звучання явищ природи (вулканічна діяльність, пориви вітру, звучання пустотілих стеблин очерету). Біологічна музика (150 млн років) – музика живого світу (воркування, спів птахів, крики тварин). Зв'язок, співвідношення ладових, ритмічних структур, форм періодизації у записах зразків фізичної та біологічної музики і людської звукової діяльності.

ТЕМА: *Систематики та класифікації музичних інструментів (європейський досвід). Загальна характеристика.*

Систематики та класифікації музичних інструментів. Класифікація і

систематика як відображення емпіричного досвіду, рівня раціонального мислення, як завершена картина уявлень про певні явища, певний час, поштовх до нових досліджень.

Існуючі типи класифікацій за ознаками: древньокитайська (джерело звуку – матеріал); древньоіндійська (джерело звуку – природа коливаючого тіла). Класифікація Касіодора (спосіб звуковидобування), Авіценни (джерело звуку, спосіб звуковидобування).

Музично-структурні класифікації (560 - 640 рр.). Музично-функціональні класифікації. М.Преторіус і його функціональна класифікація. Класифікації М. Глінки, М. Римського-Корсакова, Г. Берліоза, А. Шеффнера тощо. Універсальна класифікація Віктора Маййона, Еріха фон Горнбостеля і Курта Закса. Чотири групи універсальної класифікації за джерелом звуковидобування: ідіофони, мембранофони, хордофони та аерофони. Підгрупи інструментів за способом звуковидобування: ударні (з певною висотою і без визначеної висотності), щипкові, фрикційні, мірлітони. Підгрупа інструментів за конструктивними особливостями (хордофони): прості та складені. Індексація.

ТЕМА: Етнографічний та мистецтвознавчий напрями в органології. Системно-етнофонічний метод в органології.

Поняття: «народний музичний інструмент» та «народна інструментальна музика». Етнографічний напрямок в органології – це стабільність функціонування інструментів у побуті. Диференціація музичних інструментів за естетичною ознакою складає мистецтвознавчий напрямок. Вивчення конкретної музичної культури світу – на перехресті двох шляхів а) народ – народна духовна культура – народна звукова культура – народна музика – народний музичний інструмент та б) народ – народна матеріальна культура – знаряддя – звукові знаряддя – народний музичний інструмент.

Історико-морфологічний метод (1930 р.). Матеріалістичний підхід до вивчення музичних інструментів: сам інструмент чи його елементи в археологічних знахідках, в музеях, колекціях (конструкція, матеріал, способи виготовлення, характер функціонування та історичного розвитку і практика застосування). Представники історико-морфологічного методу: І. Мачак, Т. Визго, К. Вертков, Р. Галайська та ін.

Музично-стилістичний метод: вивчення звучущого музичного інструменту (стрій, звукоряд, ритмо-динамічні можливості, особливості виконавства в системі реального функціонування, репертуар). Переростання органології в органофонию. Представники музично-стилістичного методу: К. Квітка, Г. Благодатов, Р. Зелінський.

ТЕМА: Ансамблеві та оркестрові колективи. Малий симфонічний оркестр. Великий симфонічний оркестр. Група хордофонів симфонічного оркестру. Конструктивні особливості (КО) і художньо-виразжальні можливості (ХВМ)

Ансамблеві колективи: однорідні та мішані дуети, тріо, квартети, квінтети, секстети, унісопи, ансамбль. Оркестрові колективи: капелла, малий

та великий симфонічний, духовий, народних інструментів, естрадний тощо. Ансамблеві та оркестрові інструменти як виразники темброво-динамічного фактору оркестрової палітри. Короткі відомості з акустики музичних інструментів.

Малий симфонічний оркестр - з парним складом духових інструментів (по 2 дерев'яних духових, 2 валторни, іноді 2 труби, литаври, 8-12 перших скрипок, 6-10 других скрипок, 4-8 альтів, 4-8 віолончелей, 2-4 контрабаси).

Великий симфонічний оркестр. В залежності від кількості духових розрізняють: подвійний склад (по 2 дерев'яних духових, 2 труби, 2-4 валторни, іноді 3 тромбони і туба); потрійний склад (по 3 дерев'яних духових, як правило один із них - видовий, 3 труби, 4-6 валторн, 3 тромбони і туба); четверний склад (по 4 дерев'яних духових, як правило один-два видових, 4 труби, 6-8 валторн, 3-4 тромбони, 1-2 туби). Струнна група, в залежності від кількості духових інструментів налічує 12-18 перших скрипок, 10-16 других скрипок, 8-14 альтів, 6-12 віолончелей, 4-10 контрабасів.

Група ударних інструментів може бути представлена 3-5 муз.

Смичкові інструменти – основна складова симфонічного оркестру. При однорідності тембру - широта динамічного діапазону та виражальні можливості. Техніка правої руки. Специфічні прийоми гри на струнно-смичкових інструментах. Техніка лівої руки (позиції, аплікатура, вібрато). Багатство обертонів. 16 перших скрипок, 14 других, 12 альтів, 10 альтів, 8 контрабасів.

Скрипка. Альт. Віолончель. Контрабас - характеристика струни і стрій. Діапазон (робочий і оркестровий), позиційна техніка. аплікатура. Оркестрові технічні та художньо-виражальні можливості (вібрато, темброві ефекти, флажолети, мелізматика, сурдіни, скордатура). Штрихи та виконавські прийоми (легато, деташе, стакато, портаменто, тремоло, акценти, глісандо, подвійні ноти, акорди тощо). Знаки альтерації. Ключі. Сурдіна.

Арфа. В оркестрі з 18 ст. КО. Роль педалів. Особливості настройки ХВМ. Фортепіано. Челеста.

ТЕМА: Група духових та ударних інструментів симфонічного оркестру

Група дерев'яних інструментів в симфонічному оркестрі. Флейта та її різновиди. Гобой. Англійський ріжок. Кларнет та його різновиди. Фагот та його різновиди. Група мідних інструментів. Валторна. Труба. Тромбон. Туба. Загальна характеристика: КО, діапазон, регістри. ХВМ та виконавські прийоми.

Група ударних інструментів в симфонічному оркестрі. Інструменти без визначеної висоти звуку: трикутник, кастаньєти, бубен і тамбурін, малий барабан, тарілки, великий барабан, там-там. Ударні інструменти з визначеною звуковисотністю: литаври (мембранофони), дзвони, ксилофон, вібрафон, дзвоники (ідіофони). КО. ХВМ.

ТЕМА: Інструменти духового оркестру. КО. ХВМ

Види духових оркестрів за інструментальним складом та чисельністю.

Малий однорідний духовий оркестр. Дві групи оркестру: а) корнети і баритон, б) альти, тенор, бас, а також барабан з тарілками. Розширення оркестру за рахунок кларнетів, флейти, гобоя. КО. Стрій, діапазон. ХВМ. Репертуар.

Духовий мішаний оркестр. Збільшення інструментів – валторни, труби, тромбони, ударні інструменти. Особливості звучання інструментів в оркестрі. КО. Стрій, діапазон. ХВМ. Репертуар.

ТЕМА: Різновиди естрадних оркестрів. Загальна характеристика музичних інструментів

Зародження джазу (1920-х рр.) та біг-бенду (1930-40 рр.). Біг-бенд - тип оркестру що спеціалізується на виконанні переважно джазової музики. Біг-бенд ніколи не мав зафіксованого інструментального складу. Кількість музикантів - від 10 до 17 (іноді більше). Класичний склад біг-бенду складається з ритмічної секції (ударна установка, фортепіано, контрабас (або бас-гітара), гітара) та мелодичної секції духових, що включає: 5 саксофонів - 2 альти (лідер), 2 тенора, баритон; 4 труби, 4 тромбони (3 тромбона та 1 бас-тромбон). Біг-бенд Глена Міллера. Музика для біг-бендів є детально аранжованою, що залишає менше свободи для джазових солістів, на противагу малих джазових колективів, де більшу роль відіграє імпровізація. Існували Біг-бенди, що не вживали записаних аранжувань. На сучасному етапі репертуар Біг-бендів складається з музики різних напрямків. Теді Льюс, Бені Гутман, Луї Армстронг, Чарлі Паркер, Дюк Елінгтон. Найхарактерніші елементи, джазових оркестрів: точність у вступі і фразуванні, звукове вирівнювання, чистота інтонації, широкий динамічний діапазон.

Рекомендована література:

1. Амлінська Р. Музичні інструменти - іграшки. К., 1986.
2. Вопросы инструментоведения. Вып.5. Ч. 1. СПб. 2004. С. 240.
3. Гусак Р. Керамічний свистунець в Україні. *Наук. зб. НМАУ ім. П.І.Чайковського "Проблеми етномузикології"*. К., 1998.
4. Іваницький А. Українська народна музична творчість. К., 1990.
5. Іванов П.І. Оркестр українських народних інструментів. К., 1981.
6. Хай М. Стрій та звукоряд бойківських народних музичних інструментів як консерванти і деконсерванти інструментального стилю. *Традиційна народна музична культура Бойківщини*. Турка, 1992. С. 14 - 16.
7. Хоткевич Гнат. Музичні інструменти українського народу. Харків, 2007.
8. Черемський К. Повернення традиції: З історії нищення кобзарства. Харків, 1999.
9. Черкаський Л.М. Українські народні музичні інструменти. К., 2003.
10. Шостак В. Народні музичні інструменти населення Закарпаття. *Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею*. Вип. 1. Ужгород, 1995. С. 151 - 163.
11. Эрих фон Хорнбостель и Курт Закс. Систематика музыкальных инструментов. *Народные музыкальные инструменты и*

инструментальная музыка. Ч.1. М., 1987.

12. Яремко Б.І. Етноінструментознавство: Навч. посібн. Рівне, 2003.

Вимоги до складання теоретичної частини фахового вступного випробовування «Диригентсько-хорове мистецтво»

ХОРОЗНАВСТВО

ТЕМА: Мета і завдання курсу «Хорознавство». Розвиток жанру народного хорового співу.

Мета і завдання курсу «Хорознавство». Поняття хорового мистецтва як сукупності різних теоретичних та практичних аспектів хорової діяльності: хорової творчості, виконавства, хорової педагогіки.

Естетична природа хорового мистецтва, його художня специфіка. Побутові хори, перші концертуючі хорові колективи. Діяльність хору П. Демуцького. Діяльність народного хору ім. Г.Верьовки та його роль на подальший розвиток народного хорового виконавства. Провідні аматорські та професійні народні хори України. Творчий шлях М. Лисенка як збирача та пропагандиста народної пісні. Склад і виконавські особливості професійних та аматорських народних хорів.

ТЕМА: Жанрові особливості та виконавські форми сучасного народного хору.

Основні завдання при виконанні хорової партитури на фортепіано. Метод послідовного відтворення різних голосів партитури для її рельєфного звучання. Питання аплікатури. Педалізація як художній засіб відтворення звучання хорової партитури. Розподіл нотного тексту між правою і лівою руками як один з суттєвих моментів гри хорової партитури. Засоби спрощення хорових партитур під час гри на фортепіано.

ТЕМА: Співочі голоси та їх характеристика. Типи та види хорів

Поняття „співочий голос”. Будова голосового апарату, механіка співочого процесу. Основи звукоутворення: правильна співоча установка, співоче дихання, типи співочих атак, поняття „опори” співочого голосу. Характеристика співочих голосів (академічних та народних): діапазони та вокально-технічні можливості.

Поняття про хор і хорові партії. Діапазони та вокально-технічні можливості хорових партій. Типи та види хору. Однорідні (дитячі, жіночі, чоловічі) та мішані (повні, неповні) хори. Одноголосні та багатоголосні хори, їх можливості.

ТЕМА : Стильові особливості народного хорового виконавства

Народний хор як самобутня, яскрава національна форма музичного виконавства. Комплекс вокально-виконавських засобів і прийомів народного співу, що склалися на основі місцевих історико-культурних і художніх традицій. Репертуар як одна з основних ознак стилю народного хору. Синтез вокально-хорового, інструментального, хореографічного мистецтв –

характерна риса жанру сучасного народного хору. Класифікація форм народного хорового виконавства: народні хори аматорські та професійні, дитячі народні хори та ансамблі народної пісні, фольклорні ансамблі, студентські любительські та ансамблі пісні та танцю ін.

ТЕМА: Основи організації народного хору та методика роботи з ним.

Матеріальна база, система та методика проведення занять, прослуховування учасників хору. Наявність репетиційного приміщення, концертних костюмів, музичних інструментів, нотної бібліотеки. Питання організації режиму роботи колективу, налагодження дисципліни. Органи самоуправління. Система стимулів для учасників хору. Планування роботи.

Формування репертуару зі зразків народної пісенної спадщини. Основні види народного багатоголосся: гетерофонія, кантове триголосся, підголоскова поліфонія. Пісні поліфонічного складу. Пісні гомофонно-гармонічного викладу. Пісні проміжного складу (мішаного). Виконавські традиції пісень різних типів народного багатоголосся.

ТЕМА: Структура народного хору. Структурні та виконавські особливості народного багатоголосся

Залежність вокально-хорової структури хору від його творчого напрямку, від форми сучасного хорового виконавства. Взаємозв'язок вокально-хорової структури фольклорного колективу з місцевими традиціями народного гуртового співу. Вплив локального музичного стилю народних пісень на структуру фольклорних виконавських складів. Специфіка вокально-хорової структури фольклорного колективу, її залежність від традиційної партитури народної пісні. Принципи вокально-хорової організації аматорських та професійних народних хорів. Вокально хорова структура аматорського народного хору в залежності від партитури народної пісні сучасного викладу, а також творів композиторів для народних хорів. Роль супроводу, танцювальної групи в народному хорі.

ТЕМА: Хоровий стрій. Особливості хорового строю

Визначення хорового строю. Стрій в умовах вільного інтонування (зонний стрій).

Інтонування мелодичних інтервалів у висхідному та низхідному русі. Інтонування діатонічних та хроматичних інтервалів. Особливості інтонування акордів.

Причини нестійкого інтонування.

Рекомендована література

1. Апалькова І.О. Хорознавчий лексикон : учбово-метод. вид. Канів: Склянка часу, 2011. 108 с.
2. Богданова Т.С. Основы хороведения : учебное пособие. Минск: БГПУ, 2009. 132 с.
3. Валахова О.К. Питання практичної підготовки студентів кафедри

українського народного співу та фольклору факультету НХТ. *Художня культура та проблеми підготовки професійних кадрів в умовах українського духовного відродження* : тези доп. наук.-творч. конф. проф.-викл. складу ф-ту нар. худож. Творчості. М-во культури України, КДК. К., 1993. С. 66 - 67.

4. Живов, В. Л. Хоровое исполнительство : Теория. Методика. Практика : учеб. пособие для вузов. М. : Владос, 2003. 272 с.
5. Зиновьева, Л. П. Вокальные задачи аутфакта в хоровом дирижировании. СПб. : Композитор, 2007. 152 с.
6. Иконникова, Л. Н. Интерпретаторская культура хорового дирижера. Минск : Изд. центр БГУ, 2005. 143 с.
7. Кузнецов, Ю. М. Практическое хороведение. Учебный курс хороведения. М.: 2009. 158 с.
8. Самарин, В. А. Хороведение и хоровая аранжировка. М.: Академия, 2002. 352 с.
9. Семенюк, В.О. Хоровая фактура. Проблемы исполнительства. М.: ООО Издательство «Композитор», 2008. 328 с.
10. Стахе Г.М. Повний практичний курс з хорознавства : навч. посіб. Суми : СумДПУ, 2011. 116 с.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Вимоги до складання практичної частини фахового вступного випробовування

ТЕОРІЯ МУЗИКИ

ТЕМА: Метро-ритм. Темп. Агогіка. Динаміка.

Ритм і метр як виявлення часової організації твору. Взаємовідношення ритму і метру. Ритм і музична форма.

Метр та його елементи. Розмір і такт. Класифікація розмірів (прості, складні, мішані, перемінні). Інструментальне і вокальне групування тривалостей.

Взаємодія ритму та метру - нормативний і ненормативний поділ тривалостей. Синкопа як розбіжність ритмічного та метричного акцентів. Різновиди синкопи. Поліритмія як одночасне сполучення в музиці двох і більше різнорідних розмірів. Поліметрія як одночасне поєднання різних розмірів.

Виразальні можливості ритму. Ритмічні малюнки як типові ознаки жанру. Залежність виразності ритмічних малюнків від інтонаційного наповнення. Риси ритміки в сучасній музиці.

Темп. Основні темпові позначення (повільні, помірні, швидкі). Метроном.

Агогіка як особливість виконавської інтерпретації темпо- ритму для створення певного художнього образу. Позначення агогічних змін в музиці (*rubato* та інші).

Динаміка як один з важливих засобів музичної виразності. Італійські терміни для позначення основних моментів динаміки. Музичні терміни, що позначають характер виконання музичного твору.

ТЕМА: Лад. Тональність.

Загальне поняття ладу. Стійкість і нестійкість. Звукоряд ладу. Мажор, мінор та їх різновиди. Функціональне співвідношення ступенів ладу. Паралелізм тональностей мажору та мінору. Кварто-квінтове коло тональностей. Визначення тональності музичного твору. Поняття «кольорового слуху». «Кольорова» шкала тональностей – М. Римський-Корсаков, О. Скрябін.

Старовинні лади, їх різновиди. Зв'язок монодійних ладів з музикою католицької меси. Система облігатних ладів православної церкви.

Лади народної музики: пентатоніка, іонійський, міксолідійський, лідійський, еолійський, дорійський, фригійський, гуцульський, думний, угорський та інші. Мажоро-мінор в народній українській музиці. Історія формування мажоро-мінору: епоха високого Відродження XVI ст. - період кристалізації мажоро-мінорної системи; XVII - I пол. XVIII ст. - початковий етап функціонування даної системи; епоха класицизму - розквіт мажоро-мінорної системи; II пол. XIX ст. - початок поступового руйнування системи; XX ст. - становлення нових ладових систем.

Риси сучасної ладотональності. Тяжіння до симетричних / «періодичних» / ладових структур, додекафонія (А. Шенберг); ладові системи Б. Бартока, П. Хіндемита, О. Мессіана, Д. Шостаковича.

ТЕМА: Інтервали на ступенях мажору і мінору: діатонічні та характерні.

Стійкі та нестійкі інтервали. Загальне поняття про розв'язання інтервалів. Розгадування інтервалів на ступенях гами. Інтервали натурального мажору і мінору. Ладове розв'язання дисонансів (збільшених і зменшених інтервалів). Ладове розв'язання консонансів. Розв'язання дисонансів незалежно від тяжіння (акустичне розв'язання). Виразальні можливості діатонічних та характерних інтервалів.

ТЕМА: Співзвуччя. Акорд. Тризвуки, їх види та обернення. Септакорди, їх види та обернення.

Поняття про співзвуччя та акорди. Фонізм акордів. Тризвуки, їх види та позначення. Обернення тризвуків.

Ладове положення акордів: поняття функціональності. Головні та побічні тризвуки ладу.

Нестійкі тризвуки: зменшений та збільшений. Особливості їх розв'язання.

Септакорди, їх види та позначення. Обернення септакордів. Септакорди ладу: домінантової та субдомінантової групи. Розв'язання септакордів домінантової та субдомінантової групи ладу.

ТЕМА: Альтерація акордів. Акорди більш складної будови.

Багатозвучні акорди – нонакорди, ундецимакорди, тердецимакорди. Акорди кварто-квінтової та секундової будови.

«Іменні» акорди: «шопенівська домінанта», «тристанів акорд» Р. Вагнера, «скрябінська гармонія» тощо. Акорди – «кластери» та ознака акордики ХХ ст.

ТЕМА: Засоби тонального розвитку.

Загальні поняття про засоби тонального розвитку (модуляція, відхилення, співставлення). Історико-стилістичні пріоритети засобів тонального розвитку: класичний - поступова модуляція, секвенція; романтичний - прискорена, раптова модуляція, зіставлення; сучасний - зіставлення, еліпсис.

Спорідненість тональностей: діатонічне - недіатонічне; однотерцієве; хроматичне.

Модуляція та її різновиди (поступова, прискорена, раптова).

Виразальна роль тональності в музиці. Поняття головної та побічної тональності.

Методика аналізу тональних планів у творі як відбиття структурних розділів музичної форми.

Рекомендована література:

1. Вахромеев А. Элементарная теория музыки. М., 1983.
2. Виноградов Г. Элементарная теория музыки. К., 1993.
3. Калашник М. Уроки елементарної теорії музики: Навчальний посібник. Харків, 2004.
4. Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки. М., 1983.
5. Локарева Ю.В., Свещинська Н.В. Теорія музики: питання методики: навчально-методичний посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010.
6. Побережна Г.І., Щериця Т.В. Загальна теорія музики: Підручник. К.: Вища шк., 2004.
7. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики. Харків, 2005.
8. Способин И. Элементарная теория музыки. М., 1961.

ФАХ

Вимоги до складання фахового іспиту
«Диригентсько-хорове мистецтво»

Абітурієнт повинен:

- продиригувати два хорові твори, різні за характером та метром, один з яких – а cappella;
- виразно проспівати напам'ять хорові партії, виконуваних творів;
- виконати напам'ять на фортепіано партитуру хорового твору а cappella;
- зробити усний музично-теоретичний та хорознавчий аналіз виконуваної хорової партитури;

- виконати в народній (або академічній) манері два вокальних твори із супроводом;
- продемонструвати глибоке розуміння художнього змісту, музичної форми, жанрових та стилевих особливостей виконуваних творів;
- належно володіти виконавськими навичками;
- продемонструвати художньо-інтерпретаційні уміння;
- співати від заданого звука різних звукорядів (вгору і вниз), в тому числі звукорядів ладів народної музики;
- співати від заданого звука або в тональності простих або характерних інтервалів з розв'язанням;
- співати тризвуки та їх обернення, домінантсептакорд та його обернення, септакорд сьомого ступеня та його обернення з розв'язанням;
- визначати: звукоряди ладів, інтервали, акорди (тризвуки та їх обернення, септакорди другого, п'ятого та сьомого ступенів з оберненнями), акордові послідовності;
- читати з листа нотний текст.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

із супроводом

Лисенко М.	хор «За світ стали козаченьки» з опери «Тарас Бульба»
Моцарт В.А.	Реквієм «Hostias»
Моцарт В.А.	Коронаційна месса «Kyrie»
Рахманінов С.В.	Фінальна сцена та хор з опери «Алеко»
Ревуцький Л.	«Дід іде»
Свірідов Г.	«Курские песни»
Форе Г.	Реквієм «Kyrie»
Чайковський П.	сцена балу у Ларіних з ІІ дії опери «Євгеній Онегин»
Шуберт Ф.	Messa B- dur «Agnus Dei»
Шуберт Ф.	Messa G-dur «Credo»

a cappella

Бортнянський Д.	Концерт №15
Козицький П.	«Ой у полі, полі»,
Кошиць О.	«Вийди Грицю на вулицю», «Колискова»
Лисенко М.	«Перший вінок веснянок»,
Рахманінов С.	Хоровий концерт «В молитвах неусыпающую Богородицу»
Чесноков П.	«Теплиться зоряка»
Шамо І.	«Купальська» №2 з опери «Ятранські ігри»

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

СОПРАНО

АРІЇ:

Бах Й. С.
Гендель Г.-Ф.

Каччіні Д.
Моцарт В.-А.

Перголезі Д.-Б.
Римський-Корсаков М.
Лисенко М.

Арія сорано з «Magnificat»
Арія Ромільди з опери «Ксеркс»
Арія Рінальдо» з опери «Рінальдо»
Ave Maria.
Арія Паміни з опери «Чарівна флейта».
Арія графині з опери «Весілля Фігаро».
Арія сопрано з «Stabat Mater»
Аріозо Снігуроньки з опери «Снігуронька».
Пісня Наталки «Ой я дівчина Наталка»,
«Віють вітри» з опери «Наталка-Полтавка»

РОМАНСИ:

Глінка М.
Римський-Корсаков М.
Стеценко К.

Лисенко М.

«Бедный певец» сл. В. Жуковського.
«О чем в тиши ночей» сл. О. Толстого.
«Вечірня пісня», «Плавай, плавай
лебедонько»
«Ой одна я одна» сл. Т. Шевченка

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Ой я знаю, що гріх маю», обр. Д. Задора.
«Чотири воли пасу я», обр. Війта.
«На вулиці скрипка грає».
«Ой не світи, місяченьку», обр. М. Лисенка.
«Ой піду я до млина», обр. Б. Лятошинського.
«Чи я в лузі не калина», обр. О. Сандлера.
«Лугом іду, коня веду», обр. М. Лисенка.
«Чом, чом не прийшов», обр. О. Чишка.
«Чи ти милий», обр. М. Лисенка.
«Співаночки мої», обр. С. Людкевича
«Така її доля», обр. Н. Ржецької.
«Ой ти дівчино», обр. А. Каціпинського.

МЕЦЦО-СОПРАНО

АРІЇ:

Глюк К. -В.
Глінка М.
Сен-Санс К.
Даргомижський О.
Моцарт В.-А.

Арія Орфея з опери «Орфей і Еврідіка».
сцена Вані з опери «Іван Сусанін».
Арія Даліли з опери «Самсон і Даліла»
Перша пісня Лаури з опери «Кам'яний гість».
Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро».

РОМАНСИ:

Глінка М.

Гріг Е.
Степовий Я.

«Я здесь, Инезилья» сл. О. С. Пушкина.
«Как сладко мне с тобой» сл. П. Риндіна.
«Серце поета».
«Утоптала стежечку».

Нижанківський О.
Шуман Р.
Шуберт Ф.

«О не забудь».
«Зустріч у лісі».
«Дівчина та смерть».
«До музики».

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Де ти, доню, барилася», обр. М. Лисенка.
«В кінці греблі шумлять верби», обр. М. Лисенка.
«Ой у полі садок», обр. О. Нижанківського.
«Ой під гаєм зелененьким», обр. Д. Січинського.
«Чи я в лузі», обр. Д. Січинського.
«Ой ти місяцю-зоре», обр. Д. Січинського.
«Через сад виноград», обр. М. Скорика.
«Тихо Дунай воду несе», обр. М. Скорика.

ТЕНОР

АРІЇ:

Гендель Г.-Ф

Доніцетті Г
Джордано У.
Чайковський П
Лисенко М.

Арія Паріса
Амен, Alleluja
Арія Неморіно з опери «Любовний напій»
Caro mio ben.
Пісня Вакули з опери «Черевички»
Пісня Петра з опери «Наталка – Полтавка».

РОМАНСИ:

Варламов О.
Глінка М.

Лисенко М.

«На заре ты ее не буди».
«Бедный певец» сл. В. Жуковського.
«Я помню чудное мгновенье...» сл. О.Пушкіна.
«В крови горит огонь желанья» сл. О.Пушкіна.
«Айстри»
«Смутної провесни» сл. Л. Українки.
«Чого мені тяжко» сл. Т. Шевченко.
«Якби зустрілися ми знову» Пісня Левка з опери «Утоплена».

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Якби мені не тиночки».
«Там, де Ятрань».
«Чорнії брови, карії очі».
«Ніч яка місячна».
«Стоїть гора високая».
«Гандзя».

БАРИТОН ТА БАС

АРІЇ:

Вагнер Р.

Пісня Вольфрама з опери «Тангейзер»

Верді Дж.	Аріозо Жермона з опери «Травіата»
Гендель Г.-Ф.	Арія Ксеркса з опери «Ксеркс».
Моцарт В.-А.	Арія Фігаро з опери «Весілля Фігаро»
	Арія Зарастро з опери «Чарівна флейта».
Лисенко М.	Три пісні Миколіз опери «Наталка Полтавка».
	Пісня Тараса з опери «Тарас Бульба»
Гулак-Артемівський С.	Каватина Султана з опери «Запорожець за Дунаєм».
Римський-Корсаков М.	Аріозо Мізгіря з опери «Снігуронька».
Чайковський П.	Арія Онегіна з опери «Евгеній Онегін»

РОМАНСИ:

Берг А.	«Пастух». Шведська пісня.
Глінка М.	«Болеро» сл. Н. Кукольника.
	«Сомнение» сл. М. Кукольника.
	«Память сердца» сл. Ф. Романи».
Гріг В.	«Лебедь».
Чайковський П.	«Уж гасли в комнатах огни».
Спендіаров А.	«К розе».
Респігі О.	«Снегопад».
Даргомижський О.	«Ночной зефир» сл. О. Пушкіна.
	«Я вас любил» сл. О. Пушкіна.
Кюї Ц.	«Царско-сельская статуя» сл. О. Пушкіна.

Рекомендована література:

1. Бухальський В.І. Азбука хорового диригування. Рівне, 2005.
2. Казачков С.А. Дирижёрский аппарат и его постановка. М., 2007
3. Колесса М.Ф. Основы техники диригування. К., 1991.
4. Конерштейн М.М. Вопросы дирижирования. К.: Музыка, 2002.
5. Лащенко А. З історії кївської хорової школи. К.: Музична Україна, 2007. 200 с.
6. Мархлевський А.С. Практичні основи роботи в хоровому класі. К.: Музична Україна, 1996.
7. Матюхин В.П. Основы теории дирижирования (методические указания). Х., 2006.
8. Мусин И. Техника дирижирования. Л.: Музыка, 2007.
9. Пигров К.К. Управление хором. М., 2004.
10. Попова Т.В. Музыкальные жанры и форы. М., 1994.
11. Птица К.Б. Очерки по технике дирижирования. М., 1998.
12. Розумний І.К. Практичний посібник диригування. К., 2009.
13. Сивизьянов А.С. Проблемы мышечной свободы дирижёра хора. М.: Музыка, 2003.
14. Українська сучасна хорова музика: хрестоматія з хорового диригування для вищих і середніх музичних закладів. К., 1999.
15. Чесноков П. Хор и управление им. М., 2002.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Фаховий іспит визначає знання та вміння, згідно нищезазначених вимог до кожної спеціалізації. Фахове випробування за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» освітнього ступеня бакалавр оцінюються за шкалою від 0 до 200 балів.

Теоретична частина (тестування) оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів, кожне питання вартує 2 бали, загальна кількість тестових питань – 50 (кожне тестове питання має 4 варіанти відповідей).

Практична частина за шкалою від 0 до 100 балів і оцінюється за такими критеріями: рівень технічної досконалості володіння музичним інструментом/ мануальним апаратом диригента / вокальним апаратом співака (0 – 25 балів), рівень художньо – емоційного донесення музичного матеріалу (0 – 25 балів), рівень розвитку інтонаційно-ладового та гармонічного слухового аналітичного мислення (0 – 20 балів) та рівень теоретичних фахових знань (0 – 30 балів, відповідь (усно) на 3 питання, кожне питання вартує 10 балів).

100 балів							
25 балів		25 балів		20 балів		30 балів	
Рівень технічної досконалості володіння музичним інструментом/ мануальним апаратом диригента/ вокальним апаратом співака		Рівень художньо – емоційного донесення музичного матеріалу		Рівень розвитку інтонаційно-ладового та гармонічного слухового аналітичного мислення		Рівень теоретичних фахових знань	
1. Технічна свобода мануального / вокального професійного апарата.	0-5	1. Рельєфне та емоційно - усвідомлене фразоведення	0-5	1. Аналіз ланцюгів інтервалів	0-4	1. Відповіді на питання з теорії музики (3 питання, кожне – по 10 балів)	0-30
2. Усвідомленість техніки подачі музичного імпульсу (ауфтакт / атака звука).	0-5	2. Відчуття розгортання музичної форми у часі.	0-5	2. Аналіз гармонічних, послідовностей (кадансові звороти: повні, неповні, автентичні, плагальні, перервані).	0-4		
3. Володіння різноманітними штрихами та видами звуковедення.	0-5	3. Відчуття стилістики музичного твору (епоха написання, стиль композиторського письма, жанровий різновид).	0-5	3. Аналіз ладів та модуляцій у І-шу ступінь тональної спорідненості..	0-4		
4. Володіння виконавською технікою в різних темпових та динамічних співвідношеннях.	0-5	4. Емоційно-вольова складова подачі музичного матеріалу. Артистизм.	0-5	4. Чіткість та швидкість слухового відповідей на слуховому колоквиумі.	0-4		
5. Технічна складність програми творчого конкурсу у відповідності до 2, 3 курсів навчання.	0-5	5. Художньо образна та стильова різноманітність програми.	0-5	5. Знання теоретичної музичної термінології.	0-4		

Отримані бали з теоретичної та практичної частини вступного фахового випробування сумуються:

Кількість балів	Характеристика виконання програми та відповідей на теоретичні питання
200-188	отримує абітурієнт, який продемонстрував художню гру, відчуття стилістики, форми виконуваних творів, виявив ґрунтовні знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
187-172	отримує абітурієнт, який продемонстрував високий художній та технічний рівень, володіння певними компонентами музично-виконавського мислення, виявив достатні знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
171-156	отримує абітурієнт, який продемонстрував володіння спектром засобів виконавської виразності, але не виявив інтерпретаторських здібностей і допустив технічні неточності, виявив знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
155-140	отримує абітурієнт, який припустився стилістичних неточностей, не відтворив музичної форми, продемонстрував обмежений арсенал засобів виконавської виразності, виявив часткові знання з музично-теоретичних дисциплін.
139-124	отримує абітурієнт, який не продемонстрував достатній художній та технічний рівень виконавства, допустив помилки у виконанні програми, виявив знання окремих положень з музично-теоретичних дисциплін .
100-123	отримує абітурієнт, який виконав програму на низькому рівні, припустився суттєвих стилістичних неточностей, не відтворив музичної форми, допустив значні метроритмічні, інтонаційні, динамічні, штрихові помилки, не виявив знань з музично-теоретичних дисциплін.